

یادداشت

پیشگیری از اختلافات اقتصادی با شخص سوم

علی اعتمادی - **کارشناس ارشد حقوق**

● با توسعه گسترش معاملات در عصر حاضر با وجود سرعت ارتباطات توسط شبکه‌های مجازی، شیوه و روش‌های خرید و فروش و معاملات نیز در جامعه تغییر یافته و بعضی افراد هم با ندانشن ملزم و تجربه در کسب و تجارت با فعالیت در این عرصه دچار مشکل شده و این اختلاف با طرف معامله یا شرک خود به مراکز انتظامی و قضائی مراجعه می‌کنند.

در ماده ۱۰ قانون مدنی آمده است: «قراردادهای خصوصی بدون آنکه به کسی که آن را منعقد نموده‌اند، صورتی که مخالف باجورج قانون نباشد، نافذ است». ازاینجایی که قوانین را برای مردم به‌منظور انجام معاملات آسان نگاشته‌اند افراد در کسب و تجارت به سختی نبینند، همین سهل‌گیری سبب می‌شود غالب افراد در لحظه عقد قرارداد دقت لازم را نکرده و فقط به منافع خود هنگام معامله توجه کنند و هر فرد با تفسیرهای رایج از متن قراردادی که به‌صورت کلی نوشته شده، در زمان بروز اختلاف با طرف مقابل به محاکم مواجه شده و برای احقاق حق به مراکز قضائی مراجعه کند، به علت این است که نشان دهنده قدرت مراجعات مردم و پیوندهای حقوقی در داسواها و دادگاهها هستیم.

درحالی‌که خداندن متعال به این موضوع در بزرگ‌ترین اب قرآن کریم پرداخته و برای پیشگیری از اختلافات اقتصادی، راهکاری کاربردی برای افراد ارائه کرده است. سوره بقره آیه ۲۸۱ می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَوَلَّيْتُمْ فَمَا لِلَّذِينَ آمَنُوا كَيْفُ شَيْئٍ فَافْتَكِرُوا - يَتِمُّكُمْ كَيْفُ مَا يُعَدَّلُ بِالْأَعْدَاءِ وَلَا يَكُنْ لِلَّذِينَ آمَنُوا عَظْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ وَلَيْفَالِ اللَّهِ عَلَى الْخَافِ وَالَّذِينَ لَا رَهَءَ إِلَّا رَهْءٌ أُوذِيَوا - وَتَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ» ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که بدهی مدت‌دار به بندگان دارید، آن را بپایان دهید، و اگر بخواهید، آن را به عهده بگیرد. خداوند می‌داند که شما سر می‌خورید و کسی که قدرت را پوشیده‌ای دارد، نباید در نوشتن همان‌طورکه خدا در اول تعریف داده خودداری کند، پس باید نوشتن آن‌کس که حق بر عهده اوست، باید املا کند و از خدا بترسید و چیزی را فرمودگار کرد.

در آیه مذکور مسائل مالی به دو دسته تقسیم شده است: ۱- معاملات -مدت‌دار (زمان‌دار) ۲- معاملات نقدی، در معاملات مدت‌دار، خداندن به مؤمنان توصیه به نوشتن «دین» می‌کند که این هرگونه بهاکاری را خواه از طریق قرض‌گرفتن باشد یا معاملات دیگر شامل می‌شود، مانند اجاره، صلح، خرید و فروش و یکی از دو طرف چیزی را در عهده بگیرد. اگر کسی بپردازد یا شخصی این مسئولیت را بر عهده بگیرد تا نوشتن تسبیح مهم در این است که نوشتن تسبیح چه در عهده بگیرد یا توسط طلبکار یا بدهکار یا هرکس دیگر؟ در آیه مذکور موضوعی که بلافاصله بعد از توصیه به نوشتن یعنی آمده کتاب بالعدل» است که با این توصیه شخص سوم و عادل باشد، چون شخص سوم با اطلاع از نوسدها و توقعات طرفین معامله وقتی آن را به‌دهی بر عهده نگیرد، قصد خود را از این معامله به کاتب املا می‌کند،نوسنده با اشراف به موضوع می‌تواند با بدعت عدالت افراد را بپوشد که بین این اختلاف بی‌موضوع نباید وجود هم باشد می‌شود و هم کاتب یعنی اگر اختلافی به وجود آید به‌راحتی با خود به متن قرارداد اختلافی طرفی می‌شود و باز اگر یکی از طرفین اقدام به تفسیرهای وارد موارد کرد، شخص سوم (کاتب) به‌دلیل دوری می‌تواند اعلام نیت خود را و حکم و فصل‌الخطاب و بمنزله کتب قطعی در مراجع قضائی تأیید دهد. این موضوع که دوست‌دستی که به‌صورت دست‌پس‌دست انجام می‌شود، به نوشتن نیاز ندارد، اما بهتر است هنگام خرید و فروش (تقدیر) شاهد گرفته شود.

در نتیجه اگر مراکز چ دولتی یا خصوصی به این مهم بپردازند یا اشخاصی این مسئولیت را بر عهده بگیرند تا نوشتن دین و دوا را حداقل توسط شخص دیگر بر می‌آید به یک عادت و فرهنگ معاملاتی تبدیل شود، قطعاً در آینده شاهد کاهش پیوندهای حقوقی و مالی در مراکز قضائی خواهیم بود. محاسن تطبیق قرارداد توسط عادل. ۱- اشتباهی معاملاتی به‌ظرف و تعهدات خود. ۲- کاهش مراجعات به مراکز انتظامی و قضائی ۳- شاهدداشتن طرفین قرارداد در زمان اختلاف ۴- شاهد گواشن شخص سوم (کاتب بالعدل) ۵- اجرائی‌شدن مکمل نوسنده به عنوان دار در محاکم قضائی ۶- برقراری عدالت اجتماعی و رعایت حقوق بین افراد جامعه.

خبر

لبنان سوخت‌رسانی به هواپیماهای ایران را متوقف کرد

● چند روز پس از اعلام تصمیم شرکت ترکیه‌ای در توقف سوخت‌رسانی به هواپیماهای ایران در نزدگاهای این کشور، حالا شرکت نفتی فاهل در این زمینه نیز اعلام کرده که به ایران‌ایران ایرانی سوخت نخواهد داد. مقصود اس‌سی‌ای، پیمان‌های ضمنی شرکت‌های هواپیمایی، در گفت‌وگو با ایسنا با تأیید این خبر، گفت: متأسفانه در روزهای گذشته صحبت‌هایی در زمینه این مطرح شده بود که درحال حاضر به کشته شدن اس‌سی‌ای و نخله ایرانی‌های ایرانی توان سوخت‌گیری در فاهل شده که این امر به نفع ایران است. این تصمیم در حالی گرفته شده که قبل از رسیدن به ترکیه مقصد محتمل‌تری برای مسافران ایرانی به شمار می‌رود هرچند پروازهای برنامه‌ای میان دو کشور در سال‌های گذشته همواره برقرار بوده است. دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی همچنین در آخرین وضعیت سوخت‌رسانی هواپیماهای ایران در ترکیه نیز گفت: متأسفانه با وجود هماهنگی‌هایی هنوز این مشکل حل نشده و ایران‌ایران‌ها نمی‌توانسته‌اند در ترکیه سوخت مورد نیاز خود را دریافت‌کنند. به گفته وی، این زمانی که شرکت‌های ایرانی از این پیشنهاد را ارائه کردند که سوخت مورد نیازشان را به شکلی خریداری کنند نیز شرکت ترکیه‌ای از این موضوع خودداری کرده است. طبق پیش‌بینی فاهل، تقویت بخشی از توان ایران، از آن‌که ایران از دارا که بدون سوخت‌گیری بین ایران و ترکیه نیاز دارد و قبلاً و همیشه سوخت‌گیری می‌کرد، به قبل از رسیدن به تهران در شهرهایی مانند تبریز یا رومیه فرود آمده و سوخت‌گیری کند. هفتگی ۱۰۰۰ پیروز برنامه‌ای میان ایران و ترکیه در جریان است و سالانه ۱۲۰۰ مسافر ایرانی برای سفر روزهای مختلف ترکیه می‌شود.

شرق: دو جدید راه‌اندازی بورس نفت به مرحله دوم نیز رسید؛ اما کم‌کمان صاحب‌نظران و کارشناسان جویس نفت و گاز سرسایه، بر آن اتفاق‌نامه‌ای می‌کنند. آنها معتقدند زمینه‌سازی‌های لازم برای اجرائی‌شدن آن هنوز فراهم نشده و تجربه‌ای مشابه در کشورهای امارات متحده عربی و خلیج فارس به‌شکست منتهی شده است. براساس این‌ها تاکنون یک عدد و خطای دوباره، تجربه منجر به تقبل، رانت، کلاهبرداری و فساد خواهد شد. هم‌سفر می‌دهند جای زنجایی‌ها در انتظار چنگ‌زدن آن‌ها نیست. این حسدنه را کارشناسان بخش خصوصی در جلسه‌ای با عنوان «پیشنهادهای دولت برای عرضه نفت در بورس انرژی» که یک روز پیش از اولین عرضه نفت در بورس انرژی به همت فراهسوز نفت ایران برگزار شد، نظرات خود را به اشتراک گذاشتند. برخی از کارشناسان حاضر در این نشست، با نگاه به تجربه ناموفق حدود ۱۰ساله راه‌اندازی بورس نفت و سابقه مهم آن، معتقدند به جای عرضه نفت در بورس، باید پیش‌فروش اوراق نفت را در بازار ثانویه در دستور کار قرار داد.

تصمیمی مبتنی بر سلیقه و خطا

آقای رامین خسروخورشید رئیس هیئت مدیره فراهسوز صنعت نفت ایران

جهان امروز ما به‌شدت درگیر تنهایی شده و همین موجب شده است تصمیم‌های تک‌جمله‌ای که خارج از عرف و ذهن جهانی است، برای تصمیم‌ها عمدتاً بدون پشتوانه کارشناسی گرفته می‌شوند و این امر عرصه‌های وسیع علاوه بر تصمیم‌های مکرر و متعددی که می‌گیریم، محمل‌هایی را به نام مقررات‌زایی یا تسهیل در شیوه کسب‌وکار ایجاد کند. بورس انرژی در سبناز باشگاه نفت و نیرو و زمانی‌ها شده و نخستین مرحله اجرائی آن انجام شده و مرحله دوم آن نیز به‌دروزی به مرحله آخر نزدیک می‌شود. در واقع باز دیگر و مسیری می‌شویم که با سعی و خطا، مسائل را بر عرصه می‌گیریم. قطعاً تصمیمی در بدنه دولت گرفته شده‌است و تاجایی‌که پرس‌وجو کردیم، نگاه کارشناسان غیردولتی دیدن‌پایه لحاظ نشده و نظرات کارشناسی آنجا شنیده نشده است. این نگاه سعی و خطا را فقط در نظر می‌اندازیم، به سبناز از وزارت دیگر نیز تصمیم‌گیری بسیار را به این شکل به‌یاد می‌آوریم. اینهاامروز به‌عنوان بورس انرژی است و تصمیم‌گیری‌ها حول محورهای آسانی نامشخص است. بورس ثانویه معلوم نیست چرا محاسبه ۲۰ درصد نفت و دو درصد اعتبار برای آن در نظر گرفته شده است. مسائل انرژی مربوط به آن یا چه درختی و در چه فرایندهای نظر گرفته شده و شیوه بازگردانی آن چگونه است. چرا دوره آزمایشی کوتاه‌مدت در نظر گرفته شده‌است و... این شرایط اقتصادی لزوم اجرائی‌شدن آن را تأکید کرده با نگاه‌های سیاسی بر اجرائی‌شدن آن حاکم است. اینها سولاتی است که درباره این تصمیم، بین کارشناسان بخش خصوصی پدید آمده است و هنوز پاسخ مشخصی برای آن داده نشده است.

جایگزینی پیش‌فروش اوراق نفت

آرش نجفی، عضو هیئت‌مدیره فراهسوز صنعت نفت ایران و نامبردار کمیسیون انرژی اتاق ایران

در شرایط اقتصادی باید شیوه متعارف برای خود را داشته باشد. هر کاری را که خارج از عرف تاریخ چند هزارساله بازار تعریف می‌شود، به چالش می‌بوی‌خورد. در شرایط حاضر معنا ندارد که معاملات نفتی را بورسی داخلی کنیم. همین اکنون هم معاملات نفتی را به‌واسطه شرکت ملی نفت ایران انجام می‌دهیم. در حال حاضر مدیریت نشده و خارج از معاملات نفتی می‌شود. در واقع کف‌های زیادی نفتی در خارج از کشور مشخص می‌شود. بورس اوراق براساس ظرفیت تأمین سرمایه، نه به‌واسطه تعریف محدودیت برای عرضه و تقاضا. توسعه نفتی وزارت نفت، تسجیع سرمایه‌ها و نقدینگی‌ها، جذب سرمایه‌های سرگردان و در نهایت فروش نفت.

قرار نبود این کالا در بورس معامله شود؛ زیرا خود نفت در بورس در حال معامله می‌شود. بورس اوراق این باید معاملات ثانویه دیده شود. در این معاملات ثانویه، بعد از اینکه اوراق نفت با قیمت مشخصی آنا ساخته شده می‌شود، در بورس اوراق نفت براساس این پیش‌فروش نفتی را براساس نفتی که در جاهای نفت موجود است، تعریف کردیم؛ زیرا بورس انرژی می‌تواند سهواً تا وارد باری‌های بورس شده، مزیت پیدا کرده و رونق پیدا کند.

از طرف دیگر اصول بازار باید رعایت شود. اصول ثبت اعتبار بازار است. اعتبار فراوانی وجود دارد که تابه‌حال روی این اعتبار مدیریت نکرده‌اند. افزایش سرمایه‌های واردی و یکی از اعتبارات، مخازن جاهای نفتی است که با استخفاف شده و خریداران در شائبه‌ای شده؛ اما استخراج نفتی است که در حال استخراج است. چیزی در حدود ۳۰۰۰ میلیارد دلار سرمایه (بر پایه سال ۹۰) برای صنعت نفت در طول ۱۰ سال نیاز داشتیم تا صنعت نفت ایران پابرجا بماند. یکی از استخراعات این بود‌که جاهای نفتی جدید پیدا می‌شود و حوضه‌های جدید برای آن شناسایی و استخراج می‌شود. حوضه‌های نفتی ایران به‌دلیل ظرفیت‌های بسیار کم، در حال نفتی خود به سدل را در نظر گرفتیم. برای در نظر گرفتن نفت، در فرید کردیم. به‌این ترتیب خریدار نفت را پیش‌خرید می‌کرد که براساس مزایای دارد. فرد می‌تواند نفت را پیش‌فروش کرده و به‌مرور پولش را بدهد. همان این بود که در حال تجمیع این سرمایه، پروژه نفتی و جاهای نفت فعال شود. تمام این امرحالی شد که ترماسی و انگلیسی، امروزه نفتی و جاهای نفت تعریف شد. برای این اقدام، ما موضوعی در مورد صندوق داشتیم که یکی از مزایایی که تعریف کردیم، این بود که این اوراق مدتی از پول ثانویه برای مدیریت تأثیر نداشتند؛ یعنی در زمان‌هایی که می‌خواهیم از پولی اوکی استفاده کنیم، درآمد اوراق را دور بزنیم. مفادیر مشخصی اوراق صادر می‌کنیم که پشتوانه‌اش نقدی است، حالا این اوراق را می‌دهیم و به جایش تجهیزات است می‌گیریم.

در این مرحله بودیم که خبر رسید آقای به نام بایک زنجانی (که تا آن زمان اسمش ۹۲۰ در سال ۹۳ که عملاً بورس انرژی آغاز به فعالیت می‌کند، روزانه دوهزار و ۹۲۰

اقتصاد

کارشناسان با پیشنهاد عرضه پیش‌فروش اوراق جایگزین فروش نفت در بورس انرژی مطرح کردند

شکست بورس‌های نفت سنتی در جهان

بنگنه نفت خام در رینگ داخلی بورس انرژی به صورت فروش رالی عرضه می‌شود.

یک محموله تحویل نفت در لایبشگاه تبریز بر مبنای قیمت متوسط صادراتی در ماه گذشته‌اش، به دلار قیمت‌گذاری می‌شود. در اینجا نرخ دلار آزاد در بازار را در نظر

گرفته و حجم عرضه را بر مبنای آن محاسبه کرده و به‌عنوان فروش بین‌المللی (داخلی) به لایبشگاه تبریز فرستاده می‌شود. صادرات هم انجام نمی‌دهد. نرخ تابستان ۶۶٫۹۳ درصد نفت در این بورس برای لایبشگاه‌های داخلی مطرح و ۱۲ معامله انجام می‌شود. در طول ۲۰۰ مرداد ۹۳، میثم‌دیره شرکت ملی نفت ایران، کتبا دستور می‌دهد به دلیل نبود تقاضا، فروش نفت خام در بورس ملغی شود. در اولین نسیجی که در اتراق بازگشتی با مهتدس رگنه داشتیم، او درباره فروش نفت گفت بخشی خصوصی توان کافی ندارد و قصد داریم محموله‌ها را در قالب صد هزار بشکه عرضه کنیم و به صورت رالی با نرخ متوسط از آزاد، در سه ماهه (۹۰-۹۱) در اختیار قرار می‌دهیم. آن موقع در امور بین‌الملل مکاتبه کردم که وعده روز محقق نشد. کاری کنید. آقای قعفری در آن ۹۳، به دیوکت اکتا پاسخ دادند که مهم‌ترین موضوع آن است که وقتی صحبت از ارز در بورس می‌شود، موضوع صادرات هم پیش‌کننده می‌شود؛ نه برای عرضه برای اخلا، به همین سبب به عرضه نیاز داریم. اگر می‌خواهید ما طرحی داریم که ضمانت‌نامه‌های ۶۰- و ۹۰-روزی را آماده می‌کنیم که طبق آن، این ضمانت‌نامه‌ها برای شرکت خصوصی در اختیار ما قرار دهد، نفت را به برای عرضه پیش‌فروش می‌ماند و این چهار مشکلیک، در کنار نفت خام و بورس اعتبار اسنادی به ما برگرداند، علاوه بر آنکه هشت درصد مالیات بر ارزش افزوده هم برای آن محاسبه می‌شود.

نفت و در واقع وزارت نفت و وزارت اقتصاد و دارایی وارد جری می‌شود. در این ماجرا، هیچ‌کدام از طرفین برای عرضه شرکت نمی‌کنند و وزارت امور اقتصادی و دارایی حاصل نیت خود و عملاً این قضیه در ماه‌های از آهمام قرار می‌گیرد. حال بانک سال ۹۰، این موضوع نیمه‌وقتی باقی می‌ماند و برای موضوع می‌شود که در حال کارکردن روی آن هستیم و درعین‌حال، پول توزیع می‌شود. سال ۹۰، در هزینه گشتی ساختنای که از بورس نت داشت، آن را اما عملاً در تاریخ ۹۰۰۴۲۲، این اتفاق در این صورت رخ می‌دهد. در واقع نفت می‌شود، ۵۰۰ هزار بشکه سرمایه‌های ارائه می‌شود که به هیچ‌انقائی نمی‌افتد. در ۹۰۰۲۳، یک محموله ۱۵۰هزار بشکه نفتی خام قوت‌سنگین را شرکت نیکو وایسبه به صندوق ترانس‌سنگی شرکت خریداری می‌کند، در واقع اینجا از این چیز به این چیز می‌شود و خریدار بخش خصوصی در کار بود. اما ۹۱، مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارش شماره ۱۱۲۴۲، در مورد آن آسیب‌شناسی می‌کند. یکی از دلایل شکست پروژه بورس نفت در آن گزارش، این‌ها می‌باشد: فروخته شده ۷۹٫۱۵ دلار در نظتر گرفته شده که مبنای معامله در آن قرار گرفته است. ۱۰ درصد ۹۰٫۱۵ درصد به رقیابت، ۲۰ درصد نفت ترکیبی (۱۰ درصد و ۱۰ درصد دوم) در قالب ضمانت‌نامه‌های جاری در حادقل فروش می‌دهد که ۲۵ درصدش حاصل از آن بوده است. رقم حدود ۲٫۶ میلیون دلار را نشان می‌دهد که در آن قرار در بینزاید. باز هم زد و بند کرده‌اند که آن با اعتبار اسنادی ارزی پرداخت می‌شود که البته هیچ‌کونه سازوکاری در این زمینه

غلط گذاشته بود. هرگز درست نمی‌شود. در شرایط فعلی انرژی که بیانی وجود ندارد، بورس نفت خام را ارائه می‌دهد که به نظر می‌رسد ارائه‌دهندگان آن در هوای دیگری تنفس می‌کنند و به نظر می‌رسد کارهای بوروکراتیک شان ذاتی آنها نباشد. سالانه دو تریلیون دلار در بخش نفت باید سرمایه‌گذاری شود. می‌تواند ۱۰۰ درصد نفتی باید از طریق بخش خصوصی باشد. نه به‌دلیل اینکه صاردکن دولت است بلکه به‌دلیل اینکه بخش خصوصی باید باشد. ۱۵۰ درصد آن را باید در ایران سرمایه‌گذاری کرد که چیزی حدود ۳۰۰ میلیارد دلار می‌شود. برای این اتفاق، باید به کسانی که عادت به خوردن نان مفت دارند، بگویید دیگر باید کار کنید. اما شما برعکس عمل می‌کنید. دکتر حسینی که وزیر دارایی شد، گفت آقای احمدی‌نژاد گفته‌اند شما را دیگر در دنیا وجود دارد، هست. جاهایی داریم که معادلتش نفتی وجود ندارد. در حالی‌که ما از این فرصت حتی یک دلار تا به حال استفاده نکرده‌ایم. این مرتبی بود که به گفتیم اوراق را تهیه کنیم، بازار ثانویه داشته باشیم و منتفع شویم. آنجا بود که ما گفتیم بخش خصوصی وارد نشود و خوششان کات کردند و همه پیونده را هم با خودشان بردند. راحل بعدی که تعریف کردیم این بود که سرمایه‌های خرید و کلان را می‌شود جمع کرد. نهایتاً یکنفر به‌عنوان سرمایه‌گذار ارشد و رئیس هدلیک به مرور در نزدیک موقع مقرر شروع به خرید و تجمیع این اوراق کرده و یک میلیون بشکه تبدیل می‌کند. حالا یک میلیون بشکه را تحویل می‌گیرد. ولی مثل مستندشال وجود دارد کسی نمی‌تواند بگوید شامل قیمت شده است، همه اوراق معاملاتش این‌جا شده و یک نفر و موعده‌ش سه ساله شده سودش از آنجا است. حتی اوراق انواع اوراق مالی مثل اوراق بانک صادرات و تعهدات یک میلیون و صد هزار یورویی داشتیم. این اوراق باید از بورس بیرون بیاید چون پیش‌فروش است. معاملات ثانویه دارد که با اتفاقا درخت در ایران رخ نمی‌دهد. این اول اینکه نفت خام را در بازار بورس داخلی باید بدهوزی به مرحله آخر نزدیک می‌شود. در واقع باز دیگر و مسیری می‌شویم که با سعی و خطا، مسائل را بر عرصه می‌گیریم. قطعاً تصمیمی در بدنه دولت گرفته شده‌است و تاجایی‌که پرس‌وجو کردیم، نگاه کارشناسان غیردولتی دیدن‌پایه لحاظ نشده و نظرات کارشناسی آنجا شنیده نشده است. این نگاه سعی و خطا را فقط در نظر می‌اندازیم، به سبناز از وزارت دیگر نیز تصمیم‌گیری بسیار را به این شکل به‌یاد می‌آوریم. اینهاامروز به‌عنوان بورس انرژی است و تصمیم‌گیری‌ها حول محورهای آسانی نامشخص است. بورس ثانویه معلوم نیست چرا محاسبه ۲۰ درصد نفت و دو درصد اعتبار برای آن در نظر گرفته شده است. مسائل انرژی مربوط به آن یا چه درختی و در چه فرایندهای نظر گرفته شده و شیوه بازگردانی آن چگونه است. چرا دوره آزمایشی کوتاه‌مدت در نظر گرفته شده‌است و... این شرایط اقتصادی لزوم اجرائی‌شدن آن را تأکید کرده با نگاه‌های سیاسی بر اجرائی‌شدن آن حاکم است. اینها سولاتی است که درباره این تصمیم، بین کارشناسان بخش خصوصی پدید آمده است و هنوز پاسخ مشخصی برای آن داده نشده است.

آقای رامین خسروخورشید رئیس هیئت مدیره فراهسوز صنعت نفت ایران

جهان امروز ما به‌شدت درگیر تنهایی شده و همین موجب شده است تصمیم‌های تک‌جمله‌ای که خارج از عرف و ذهن جهانی است، برای تصمیم‌ها عمدتاً بدون پشتوانه کارشناسی گرفته می‌شوند و این امر عرصه‌های وسیع علاوه بر تصمیم‌های مکرر و متعددی که می‌گیریم، محمل‌هایی را به نام مقررات‌زایی یا تسهیل در شیوه کسب‌وکار ایجاد کند. بورس انرژی در سبناز باشگاه نفت و نیرو و زمانی‌ها شده و نخستین مرحله اجرائی آن انجام شده و مرحله دوم آن نیز به‌دروزی به مرحله آخر نزدیک می‌شود. در واقع باز دیگر و مسیری می‌شویم که با سعی و خطا، مسائل را بر عرصه می‌گیریم. قطعاً تصمیمی در بدنه دولت گرفته شده‌است و تاجایی‌که پرس‌وجو کردیم، نگاه کارشناسان غیردولتی دیدن‌پایه لحاظ نشده و نظرات کارشناسی آنجا شنیده نشده است. این نگاه سعی و خطا را فقط در نظر می‌اندازیم، به سبناز از وزارت دیگر نیز تصمیم‌گیری بسیار را به این شکل به‌یاد می‌آوریم. اینهاامروز به‌عنوان بورس انرژی است و تصمیم‌گیری‌ها حول محورهای آسانی نامشخص است. بورس ثانویه معلوم نیست چرا محاسبه ۲۰ درصد نفت و دو درصد اعتبار برای آن در نظر گرفته شده است. مسائل انرژی مربوط به آن یا چه درختی و در چه فرایندهای نظر گرفته شده و شیوه بازگردانی آن چگونه است. چرا دوره آزمایشی کوتاه‌مدت در نظر گرفته شده‌است و... این شرایط اقتصادی لزوم اجرائی‌شدن آن را تأکید کرده با نگاه‌های سیاسی بر اجرائی‌شدن آن حاکم است. اینها سولاتی است که درباره این تصمیم، بین کارشناسان بخش خصوصی پدید آمده است و هنوز پاسخ مشخصی برای آن داده نشده است.

بنگنه نفت خام در رینگ داخلی بورس انرژی به صورت فروش رالی عرضه می‌شود. یک محموله تحویل نفت در لایبشگاه تبریز بر مبنای قیمت متوسط صادراتی در ماه گذشته‌اش، به دلار قیمت‌گذاری می‌شود. در اینجا نرخ دلار آزاد در بازار را در نظر گرفته و حجم عرضه را بر مبنای آن محاسبه کرده و به‌عنوان فروش بین‌المللی (داخلی) به لایبشگاه تبریز فرستاده می‌شود. صادرات هم انجام نمی‌دهد. نرخ تابستان ۶۶٫۹۳ درصد نفت در این بورس برای لایبشگاه‌های داخلی مطرح و ۱۲ معامله انجام می‌شود. در طول ۲۰۰ مرداد ۹۳، میثم‌دیره شرکت ملی نفت ایران، کتبا دستور می‌دهد به دلیل نبود تقاضا، فروش نفت خام در بورس ملغی شود. در اولین نسیجی که در اتراق بازگشتی با مهتدس رگنه داشتیم، او درباره فروش نفت گفت بخشی خصوصی توان کافی ندارد و قصد داریم محموله‌ها را در قالب صد هزار بشکه عرضه کنیم و به صورت رالی با نرخ متوسط از آزاد، در سه ماهه (۹۰-۹۱) در اختیار قرار می‌دهیم. آن موقع در امور بین‌الملل مکاتبه کردم که وعده روز محقق نشد. کاری کنید. آقای قعفری در آن ۹۳، به دیوکت اکتا پاسخ دادند که مهم‌ترین موضوع آن است که وقتی صحبت از ارز در بورس می‌شود، موضوع صادرات هم پیش‌کننده می‌شود؛ نه برای عرضه برای اخلا، به همین سبب به عرضه نیاز داریم. اگر می‌خواهید ما طرحی داریم که ضمانت‌نامه‌های ۶۰- و ۹۰-روزی را آماده می‌کنیم که طبق آن، این ضمانت‌نامه‌ها برای شرکت خصوصی در اختیار ما قرار دهد، نفت را به برای عرضه پیش‌فروش می‌ماند و این چهار مشکلیک، در کنار نفت خام و بورس اعتبار اسنادی به ما برگرداند، علاوه بر آنکه هشت درصد مالیات بر ارزش افزوده هم برای آن محاسبه می‌شود.

نفت و در واقع وزارت نفت و وزارت اقتصاد و دارایی وارد جری می‌شود. در این ماجرا، هیچ‌کدام از طرفین برای عرضه شرکت نمی‌کنند و وزارت امور اقتصادی و دارایی حاصل نیت خود و عملاً این قضیه در ماه‌های از آهمام قرار می‌گیرد. حال بانک سال ۹۰، این موضوع نیمه‌وقتی باقی می‌ماند و برای موضوع می‌شود که در حال کارکردن روی آن هستیم و درعین‌حال، پول توزیع می‌شود. سال ۹۰، در هزینه گشتی ساختنای که از بورس نت داشت، آن را اما عملاً در تاریخ ۹۰۰۴۲۲، این اتفاق در این صورت رخ می‌دهد. در واقع نفت می‌شود، ۵۰۰ هزار بشکه سرمایه‌های ارائه می‌شود که به هیچ‌انقائی نمی‌افتد. در ۹۰۰۲۳، یک محموله ۱۵۰هزار بشکه نفتی خام قوت‌سنگین را شرکت نیکو وایسبه به صندوق ترانس‌سنگی شرکت خریداری می‌کند، در واقع اینجا از این چیز به این چیز می‌شود و خریدار بخش خصوصی در کار بود. اما ۹۱، مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارش شماره ۱۱۲۴۲، در مورد آن آسیب‌شناسی می‌کند. یکی از دلایل شکست پروژه بورس نفت در آن گزارش، اینها می‌باشد: فروخته شده ۷۹٫۱۵ دلار در نظتر گرفته شده که مبنای معامله در آن قرار گرفته است. ۱۰ درصد ۹۰٫۱۵ درصد به رقیابت، ۲۰ درصد نفت ترکیبی (۱۰ درصد و ۱۰ درصد دوم) در قالب ضمانت‌نامه‌های جاری در حادقل فروش می‌دهد که ۲۵ درصدش حاصل از آن بوده است. رقم حدود ۲٫۶ میلیون دلار را نشان می‌دهد که در آن قرار در بینزاید. باز هم زد و بند کرده‌اند که آن با اعتبار اسنادی ارزی پرداخت می‌شود که البته هیچ‌کونه سازوکاری در این زمینه

غلط گذاشته بود. هرگز درست نمی‌شود. در شرایط فعلی انرژی که بیانی وجود ندارد، بورس نفت خام را ارائه می‌دهد که به نظر می‌رسد ارائه‌دهندگان آن در هوای دیگری تنفس می‌کنند و به نظر می‌رسد کارهای بوروکراتیک شان ذاتی آنها نباشد. سالانه دو تریلیون دلار در بخش نفت باید سرمایه‌گذاری شود. می‌تواند ۱۰۰ درصد نفتی باید از طریق بخش خصوصی باشد. نه به‌دلیل اینکه صاردکن دولت است بلکه به‌دلیل اینکه بخش خصوصی باید باشد. ۱۵۰ درصد آن را باید در ایران سرمایه‌گذاری کرد که چیزی حدود ۳۰۰ میلیارد دلار می‌شود. برای این اتفاق، باید به کسانی که عادت به خوردن نان مفت دارند، بگویید دیگر باید کار کنید. اما شما برعکس عمل می‌کنید. دکتر حسینی که وزیر دارایی شد، گفت آقای احمدی‌نژاد گفته‌اند شما را دیگر در دنیا وجود دارد، هست. جاهایی داریم که معادلتش نفتی وجود ندارد. در حالی‌که ما از این فرصت حتی یک دلار تا به حال استفاده نکرده‌ایم. این مرتبی بود که به گفتیم اوراق را تهیه کنیم، بازار ثانویه داشته باشیم و منتفع شویم. آنجا بود که ما گفتیم بخش خصوصی وارد نشود و خوششان کات کردند و همه پیونده را هم با خودشان بردند. راحل بعدی که تعریف کردیم این بود که سرمایه‌های خرید و کلان را می‌شود جمع کرد. نهایتاً یکنفر به‌عنوان سرمایه‌گذار ارشد و رئیس هدلیک به مرور در نزدیک موقع مقرر شروع به خرید و تجمیع این اوراق کرده و یک میلیون بشکه تبدیل می‌کند. حالا یک میلیون بشکه را تحویل می‌گیرد. ولی مثل مستندشال وجود دارد کسی نمی‌تواند بگوید شامل قیمت شده است، همه اوراق معاملاتش این‌جا شده و یک نفر و موعده‌ش سه ساله شده سودش از آنجا است. حتی اوراق انواع اوراق مالی مثل اوراق بانک صادرات و تعهدات یک میلیون و صد هزار یورویی داشتیم. این اوراق باید از بورس بیرون بیاید چون پیش‌فروش است. معاملات ثانویه دارد که با اتفاقا درخت در ایران رخ نمی‌دهد. این اول اینکه نفت خام را در بازار بورس داخلی باید بدهوزی به مرحله آخر نزدیک می‌شود. در واقع باز دیگر و مسیری می‌شویم که با سعی و خطا، مسائل را بر عرصه می‌گیریم. قطعاً تصمیمی در بدنه دولت گرفته شده‌است و تاجایی‌که پرس‌وجو کردیم، نگاه کارشناسان غیردولتی دیدن‌پایه لحاظ نشده و نظرات کارشناسی آنجا شنیده نشده است. این نگاه سعی و خطا را فقط در نظر می‌اندازیم، به سبناز از وزارت دیگر نیز تصمیم‌گیری بسیار را به این شکل به‌یاد می‌آوریم. اینهاامروز به‌عنوان بورس انرژی است و تصمیم‌گیری‌ها حول محورهای آسانی نامشخص است. بورس ثانویه معلوم نیست چرا محاسبه ۲۰ درصد نفت و دو درصد اعتبار برای آن در نظر گرفته شده است. مسائل انرژی مربوط به آن یا چه درختی و در چه فرایندهای نظر گرفته شده و شیوه بازگردانی آن چگونه است. چرا دوره آزمایشی کوتاه‌مدت در نظر گرفته شده‌است و... این شرایط اقتصادی لزوم اجرائی‌شدن آن را تأکید کرده با نگاه‌های سیاسی بر اجرائی‌شدن آن حاکم است. اینها سولاتی است که درباره این تصمیم، بین کارشناسان بخش خصوصی پدید آمده است و هنوز پاسخ مشخصی برای آن داده نشده است.

بنگنه نفت خام در رینگ داخلی بورس انرژی به صورت فروش رالی عرضه می‌شود. یک محموله تحویل نفت در لایبشگاه تبریز بر مبنای قیمت متوسط صادراتی در ماه گذشته‌اش، به دلار قیمت‌گذاری می‌شود. در اینجا نرخ دلار آزاد در بازار را در نظر گرفته و حجم عرضه را بر مبنای آن محاسبه کرده و به‌عنوان فروش بین‌المللی (داخلی) به لایبشگاه تبریز فرستاده می‌شود. صادرات هم انجام نمی‌دهد. نرخ تابستان ۶۶٫۹۳ درصد نفت در این بورس برای لایبشگاه‌های داخلی مطرح و ۱۲ معامله انجام می‌شود. در طول ۲۰۰ مرداد ۹۳، میثم‌دیره شرکت ملی نفت ایران، کتبا دستور می‌دهد به دلیل نبود تقاضا، فروش نفت خام در بورس ملغی شود. در اولین نسیجی که در اتراق بازگشتی با مهتدس رگنه داشتیم، او درباره فروش نفت گفت بخشی خصوصی توان کافی ندارد و قصد داریم محموله‌ها را در قالب صد هزار بشکه عرضه کنیم و به صورت رالی با نرخ متوسط از آزاد، در سه ماهه (۹۰-۹۱) در اختیار قرار می‌دهیم. آن موقع در امور بین‌الملل مکاتبه کردم که وعده روز محقق نشد. کاری کنید. آقای قعفری در آن ۹۳، به دیوکت اکتا پاسخ دادند که مهم‌ترین موضوع آن است که وقتی صحبت از ارز در بورس می‌شود، موضوع صادرات هم پیش‌کننده می‌شود؛ نه برای عرضه برای اخلا، به همین سبب به عرضه نیاز داریم. اگر می‌خواهید ما طرحی داریم که ضمانت‌نامه‌های ۶۰- و ۹۰-روزی را آماده می‌کنیم که طبق آن، این ضمانت‌نامه‌ها برای شرکت خصوصی در اختیار ما قرار دهد، نفت را به برای عرضه پیش‌فروش می‌ماند و این چهار مشکلیک، در کنار نفت خام و بورس اعتبار اسنادی به ما برگرداند، علاوه بر آنکه هشت درصد مالیات بر ارزش افزوده هم برای آن محاسبه می‌شود.

غلط گذاشته بود. هرگز درست نمی‌شود. در شرایط فعلی انرژی که بیانی وجود ندارد، بورس نفت خام را ارائه می‌دهد که به نظر می‌رسد ارائه‌دهندگان آن در هوای دیگری تنفس می‌کنند و به نظر می‌رسد کارهای بوروکراتیک شان ذاتی آنها نباشد. سالانه دو تریلیون دلار در بخش نفت باید سرمایه‌گذاری شود. می‌تواند ۱۰۰ درصد نفتی باید از طریق بخش خصوصی باشد. نه به‌دلیل اینکه صاردکن دولت است بلکه به‌دلیل اینکه بخش خصوصی باید باشد. ۱۵۰ درصد آن را باید در ایران سرمایه‌گذاری کرد که چیزی حدود ۳۰۰ میلیارد دلار می‌شود. برای این اتفاق، باید به کسانی که عادت به خوردن نان مفت دارند، بگویید دیگر باید کار کنید. اما شما برعکس عمل می‌کنید. دکتر حسینی که وزیر دارایی شد، گفت آقای احمدی‌نژاد گفته‌اند شما را دیگر در دنیا وجود دارد، هست. جاهایی داریم که معادلتش نفتی وجود ندارد. در حالی‌که ما از این فرصت حتی یک دلار تا به حال استفاده نکرده‌ایم. این مرتبی بود که به گفتیم اوراق را تهیه کنیم، بازار ثانویه داشته باشیم و منتفع شویم. آنجا بود که ما گفتیم بخش خصوصی وارد نشود و خوششان کات کردند و همه پیونده را هم با خودشان بردند. راحل بعدی که تعریف کردیم این بود که سرمایه‌های خرید و کلان را می‌شود جمع کرد. نهایتاً یکنفر به‌عنوان سرمایه‌گذار ارشد و رئیس هدلیک به مرور در نزدیک موقع مقرر شروع به خرید و تجمیع این اوراق کرده و یک میلیون بشکه تبدیل می‌کند. حالا یک میلیون بشکه را تحویل می‌گیرد. ولی مثل مستندشال وجود دارد کسی نمی‌تواند بگوید شامل قیمت شده است، همه اوراق معاملاتش این‌جا شده و یک نفر و موعده‌ش سه ساله شده سودش از آنجا است. حتی اوراق انواع اوراق مالی مثل اوراق بانک صادرات و تعهدات یک میلیون و صد هزار یورویی داشتیم. این اوراق باید از بورس بیرون بیاید چون پیش‌فروش است. معاملات ثانویه دارد که با اتفاقا درخت در ایران رخ نمی‌دهد. این اول اینکه نفت خام را در بازار بورس داخلی باید بدهوزی به مرحله آخر نزدیک می‌شود. در واقع باز دیگر و مسیری می‌شویم که با سعی و خطا، مسائل را بر عرصه می‌گیریم. قطعاً تصمیمی در بدنه دولت گرفته شده‌است و تاجایی‌که پرس‌وجو کردیم، نگاه کارشناسان غیردولتی دیدن‌پایه لحاظ نشده و نظرات کارشناسی آنجا شنیده نشده است. این نگاه سعی و خطا را فقط در نظر می‌اندازیم، به سبناز از وزارت دیگر نیز تصمیم‌گیری بسیار را به این شکل به‌یاد می‌آوریم. اینهاامروز به‌عنوان بورس انرژی است و تصمیم‌گیری‌ها حول محورهای آسانی نامشخص است. بورس ثانویه معلوم نیست چرا محاسبه ۲۰ درصد نفت و دو درصد اعتبار برای آن در نظر گرفته شده است. مسائل انرژی مربوط به آن یا چه درختی و در چه فرایندهای نظر گرفته شده و شیوه بازگردانی آن چگونه است. چرا دوره آزمایشی کوتاه‌مدت در نظر گرفته شده‌است و... این شرایط اقتصادی لزوم اجرائی‌شدن آن را تأکید کرده با نگاه‌های سیاسی بر اجرائی‌شدن آن حاکم است. اینها سولاتی است که درباره این تصمیم، بین کارشناسان بخش خصوصی پدید آمده است و هنوز پاسخ مشخصی برای آن داده نشده است.

بنگنه نفت خام در رینگ داخلی بورس انرژی به صورت فروش رالی عرضه می‌شود. یک محموله تحویل نفت در لایبشگاه تبریز بر مبنای قیمت متوسط صادراتی در ماه گذشته‌اش، به دلار قیمت‌گذاری می‌شود. در اینجا نرخ دلار آزاد در بازار را در نظر گرفته و حجم عرضه را بر مبنای آن محاسبه کرده و به‌عنوان فروش بین‌المللی (داخلی) به لایبشگاه تبریز فرستاده می‌شود. صادرات هم انجام نمی‌دهد. نرخ تابستان ۶۶٫۹۳ درصد نفت در این بورس برای لایبشگاه‌های داخلی مطرح و ۱۲ معامله انجام می‌شود. در طول ۲۰۰ مرداد ۹۳، میثم‌دیره شرکت ملی نفت ایران، کتبا دستور می‌دهد به دلیل نبود تقاضا، فروش نفت خام در بورس ملغی شود. در اولین نسیجی که در اتراق بازگشتی با مهتدس رگنه داشتیم، او درباره فروش نفت گفت بخشی خصوصی توان کافی ندارد و قصد داریم محموله‌ها را در قالب صد هزار بشکه عرضه کنیم و به صورت رالی با نرخ متوسط از آزاد، در سه ماهه (۹۰-۹۱) در اختیار قرار می‌دهیم. آن موقع در امور بین‌الملل مکاتبه کردم که وعده روز محقق نشد. کاری کنید. آقای قعفری در آن ۹۳، به دیوکت اکتا پاسخ دادند که مهم‌ترین موضوع آن است که وقتی صحبت از ارز در بورس می‌شود، موضوع صادرات هم پیش‌کننده می‌شود؛ نه برای عرضه برای اخلا، به همین سبب به عرضه نیاز داریم. اگر می‌خواهید ما طرحی داریم که ضمانت‌نامه‌های ۶۰- و ۹۰-روزی را آماده می‌کنیم که طبق آن، این ضمانت‌نامه‌ها برای شرکت خصوصی در اختیار ما قرار دهد، نفت را به برای عرضه پیش‌فروش می‌ماند و این چهار مشکلیک، در کنار نفت خام و بورس اعتبار اسنادی به ما برگرداند، علاوه بر آنکه هشت درصد مالیات بر ارزش افزوده هم برای آن محاسبه می‌شود.

بنگنه نفت خام در رینگ داخلی بورس انرژی به صورت فروش رالی عرضه می‌شود. یک محموله تحویل نفت در لایبشگاه تبریز بر مبنای قیمت متوسط صادراتی در ماه گذشته‌اش، به دلار قیمت‌گذاری می‌شود. در اینجا نرخ دلار آزاد در بازار را در نظر گرفته و حجم عرضه را بر مبنای آن محاسبه کرده و به‌عنوان فروش بین‌المللی (داخلی) به لایبشگاه تبریز فرستاده می‌شود. صادرات هم انجام نمی‌دهد. نرخ تابستان ۶۶٫۹۳ درصد نفت در این بورس برای لایبشگاه‌های داخلی مطرح و ۱۲ معامله انجام می‌شود. در طول ۲۰۰ مرداد ۹۳، میثم‌دیره شرکت ملی نفت ایران، کتبا دستور می‌دهد به دلیل نبود تقاضا، فروش نفت خام در بورس ملغی شود. در اولین نسیجی که در اتراق بازگشتی با مهتدس رگنه داشتیم، او درباره فروش نفت گفت بخشی خصوصی توان کافی ندارد و قصد داریم محموله‌ها را در قالب صد هزار بشکه عرضه کنیم و به صورت رالی با نرخ متوسط از آزاد، در سه ماهه (۹۰-۹۱) در اختیار قرار می‌دهیم. آن موقع در امور بین‌الملل مکاتبه کردم که وعده روز محقق نشد. کاری کنید. آقای قعفری در آن ۹۳، به دیوکت اکتا پاسخ دادند که مهم‌ترین موضوع آن است که وقتی صحبت از ارز در بورس می‌شود، موضوع صادرات هم پیش‌کننده می‌شود؛ نه برای عرضه برای اخلا، به همین سبب به عرضه نیاز داریم. اگر می‌خواهید ما طرحی داریم که ضمانت‌نامه‌های ۶۰- و ۹۰-روزی را آماده می‌کنیم که طبق آن، این ضمانت‌نامه‌ها برای شرکت خصوصی در اختیار ما قرار دهد، نفت را به برای عرضه پیش‌فروش می‌ماند و این چهار مشکلیک، در کنار نفت خام و بورس اعتبار اسنادی به ما برگرداند، علاوه بر آنکه هشت درصد مالیات بر ارزش افزوده هم برای آن محاسبه می‌شود.

بنگنه نفت خام در رینگ داخلی بورس انرژی به صورت فروش رالی عرضه می‌شود. یک محموله تحویل نفت در لایبشگاه تبریز بر مبنای قیمت متوسط صادراتی در ماه گذشته‌اش، به دلار قیمت‌گذاری می‌شود. در اینجا نرخ دلار آزاد در بازار را در نظر گرفته و حجم عرضه را بر مبنای آن محاسبه کرده و به‌عنوان فروش بین‌المللی (داخلی) به لایبشگاه تبریز فرستاده می‌شود. صادرات هم انجام نمی‌دهد. نرخ تابستان ۶۶٫۹۳ درصد نفت در این بورس برای لایبشگاه‌های داخلی مطرح و ۱۲ معامله انجام می‌شود. در طول ۲۰۰ مرداد ۹۳، میثم‌دیره شرکت ملی نفت ایران، کتبا دستور می‌دهد به دلیل نبود تقاضا، فروش نفت خام در بورس ملغی شود. در اولین نسیجی که در اتراق بازگشتی با مهتدس رگنه داشتیم، او درباره فروش نفت گفت بخشی خصوصی توان کافی ندارد و قصد داریم محموله‌ها را در قالب صد هزار بشکه عرضه کنیم و به صورت رالی با نرخ متوسط از آزاد، در سه ماهه (۹۰-۹۱) در اختیار قرار می‌دهیم. آن موقع در امور بین‌الملل مکاتبه کردم که وعده روز محقق نشد. کاری کنید. آقای قعفری در آن ۹۳، به دیوکت اکتا پاسخ دادند که مهم‌ترین موضوع آن است که وقتی صحبت از ارز در بورس می‌شود، موضوع صادرات هم پیش‌کننده می‌شود؛ نه برای عرضه برای اخلا، به همین سبب به عرضه نیاز داریم. اگر می‌خواهید ما طرحی داریم که ضمانت‌نامه‌های ۶۰- و ۹۰-روزی را آماده می‌کنیم که طبق آن، این ضمانت‌نامه‌ها برای شرکت خصوصی در اختیار ما قرار دهد، نفت را به برای عرضه پیش‌فروش می‌ماند و این چهار مشکلیک، در کنار نفت خام و بورس اعتبار اسنادی به ما برگرداند، علاوه بر آنکه هشت درصد مالیات بر ارزش افزوده هم برای آن محاسبه می‌شود.

بنگنه نفت خام در رینگ داخلی بورس انرژی به صورت فروش رالی عرضه می‌شود. یک محموله تحویل نفت در لایبشگاه تبریز بر مبنای قیمت متوسط صادراتی در ماه گذشته‌اش، به دلار قیمت‌گذاری می‌شود. در اینجا نرخ دلار آزاد در بازار را در نظر گرفته و حجم عرضه را بر مبنای آن محاسبه کرده و به‌عنوان فروش بین‌المللی (داخلی) به لایبشگاه تبریز فرستاده می‌شود. صادرات هم انجام نمی‌دهد. نرخ تابستان ۶۶٫۹۳ درصد نفت در این بورس برای لای